

РЕШЕНИЕ

№ 97

гр. Ямбол, 18.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, II ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на десети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимира В. Тагарева

Членове: Галина Ив. Вълчанова Люцканова
Мартина Ив. Кирова

при участието на секретаря Цветелина Хр. Господинова
като разгледа докладваното от Красимира В. Тагарева Въззивно гражданско дело № 20222300500102 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на дружеството "Ко и КО"ЕООД гр.София, подадена от пълномощника адв.Ст.Г., срещу Решение №260007/20.01.2022г. на Ямболски районен съд, постановено по гр.д.№2896/2020г. в частта, с която въззивното дружество е осъдено да заплати на "Агрозем-АВ"ООД сумата 880,26лв., получена при отпаднало основание по Договор за пространствено проектиране на обект "Бизнес сграда Агрозем" и сумата 30,08лв.- мораторна лихва за забава върху главницата от 30.06.2020г. до 30.10.2020г., ведно със законната лихва върху главницата от 30.10.2020г., както и в частта, с която са отхвърлени предявените от въззивника насрещни искове за осъждане на "Агрозем-АВ"ООД да му заплати сумата 990лв., представляваща 30% от възнаграждението по Договор за пространствено проектиране на обект "Бизнес сграда Агрозем", както и да му заплати сумата 68,48лв.- мораторна лихва за забава за периода 29.06.2020г.- 04.03.2021г. Решението е обжалвано и в частта, с която въззивното дружество е осъдено да заплати на "Агрозем-АВ"ООД разноски в размер на сумата 633,85лв.

Оплакването на въззивника е за неправилност на решението на първата инстанция в обжалваните му части, поради нарушение на материалния закон и необоснованост. За да обоснове соченото нарушение на материалния закон въззивното дружество сочи, че за уважаване на кондикционния иск по чл.55, ал.1 от ЗЗД в хипотезата на отпаднало основание, следва основанието да съществува при получаването на престацията, но в следствие на валидно упражнено право на разваляне по реда на чл.87 от ЗЗД основанието по смисъла на чл.55, ал.1 от ЗЗД да е отпаднало и като правна последица от това възниква реституционното право на изправната страна да иска да ѝ бъде върнато даденото по сделката. Доводите на въззивника са, че при договора за изработка приемането и одобряването на работата от страна на поръчващия изключват възможността в един последващ момент той да развали договора поради неизпълнение по реда на чл.87 от ЗЗД и да реализира отговорността на изпълнителя по реда на чл.55, ал.1, пр.3 от ЗЗД във вр. с чл.88, ал.1 от ЗЗД, като вместо това поръчващият дължи възнаграждение на изпълнителя за приетата работа, тъй като волеизявлението за прекратяване не произвежда действие. В случая в нарушение на тези правни норми и сочена съдебна практика на ВКС районният съд

приел от една страна, че е налице изготвен съгласно договора проект, за който е налице необоримата презумпция по чл.264, ал.3 от ЗЗД, тъй като ищецът при приемането на проекта не направил възражения за неправилно изпълнение, но неправилно съдът формирал изводи, че работата не е изпълнена точно в количествено отношение, поради липсата на всички компоненти от приетата по делото оферта, поради което възложителят разполага с правото, повече от две години след приемането на проекта, едностранно да развали сключения договор, което право е упражнил валидно по реда на чл.87, ал.1 от ЗЗД и може да реализира отговорността на изпълнителя по чл.88, ал.1 във вр. с чл.55, ал.1, пр.3 от ЗЗД за връщане на част от платеното възнаграждение за одобрената работа, получена на отпаднало основание. Въззивникът изтъква, че съгласно практиката на ВКС уредбата на договора за изработка допуска признаването на частично изпълнение като основание за възнаграждение, но само ако пълното изпълнение на поръчката е станало невъзможно по причина, за която страните не отговарят, като изречение второ на чл.267, ал.1 от ЗЗД не може да се тълкува самостоятелно, а само в систематична връзка с изречение първо - ако изпълнението на работата стане невъзможно в следствие на причина, за която никоя от страните не отговаря. В случая, освен че възложителят приел и одобрил извършената работа, който юридически факт сам по себе си преклудирал правото на поръчващият по чл.87 от ЗЗД, било налице и друго правоизключващо това право възражение - че възложителят на работата „Агрозем - АВ“ ООД е неизправната страна по сделката, тъй като с оглед степента на завършеност на проекта дължи на изпълнителя 30% от общо уговореното възнаграждение. Според въззивника, с главно и пълно доказване посредством гласните доказателства на тримата разпитани свидетели и съдебната експертиза той е установил, че възложената му работа е изпълнена от него наполовина, поради което поръчващият му дължи възнаграждението в размер на 30 % от общо договореното. Съдът неправилно интерпретирал заключението на вещото лице, считайки че дружеството - ищец по насрещните искове няма право да получи това възнаграждение, тъй като престирианият резултат не отговоря на наполовина извършени проекти. Според въззивника, той бил готов да престира изцяло, но след като получи дължимото възнаграждение и така упражнявал валидно правото си на задържане по реда на чл.90 от ЗЗД, считайки, че не дължи изработване на останалата част от проекта, докато контрагента му не изпълни насрещното си задължение, произтичащо от същото правно отношение. На следващо място по делото било установено, че към момента на отправената от страна на възложителя нотариална покана - две години след сключването на договора, строително-монтажните дейности по процесната сграда не са били завършени и именно това била причината за желанието на ищеца да се освободи от облигационната връзка с въззивното дружество, но не по вина на това дружество, в която хипотеза ищецът - възложител на основание чл.268, ал.1 от ЗЗД има право да се откаже от договора, макар изпълнението да е започнало, но има задължението да заплати на изпълнителя направените разходи, извършената работа и печалбата, която той би получил от изпълнението на работата.

По тези съображения въззивникът моли за отмяна на решението на ЯРС в обжалваните му части и за постановяване на друго решение от въззивната инстанция, с което да бъдат отхвърлени изцяло като неоснователни първоначално предявените искове и уважени насрещните искове, с присъждане на направените пред двете инстанции по същество съдебно-деловодни разноски и разноски за адвокатско възнаграждение.

С писмения отговор въззиваемата страна "Агрозем - АВ"ООД, чрез пълномощника адв.Т., е оспорила въззивната жалба с подробни доводи за нейната неоснователност по всяко от оплакванията на въззивника и при споделяне изводите на районния съд. Изложените съображения са, че районният съд е направил правилен и обстоен анализ на събраните доказателства и е формирал правилни фактически и правни изводи, при правилно приложение на материалния закон. Поради това се моли за потвърждаване на решението на ЯРС в обжалваните му части и за присъждане в полза на въззиваемото дружество на разноските, направени във въззивното производство.

В о.с.з. жалбата се поддържа изцяло от пълномощника на въззивника адв.Г..

Процесуалният представител на въззиваемата страна настоява въззивната жалба да бъде оставена без уважение, а първоинстанционното решение - потвърдено в обжалваните части, с присъждане на разноските пред въззивната инстанция.

ЯОС намира, че въззивната жалба е процесуално допустима, тъй като е подадена от легитимирана страна, в срок, поради което следва да се разгледа по същество.

За да се произнесе, въззивният съд установи следното:

Ищецът "Агрозем АВ"ООД С.***, обл.***, е предявил против ответника "Ко и Ко"ЕООД гр.София обективно съединени иски - главен по чл.55, ал.1, пр.3 ЗЗД за заплащане на сумата 1980,58лв., представляваща извършено авансово плащане по развален поради виновно неизпълнение договор за пространствено интериорно проектиране на обект "Бизнес сграда Агрозем" с площ 169,80кв.м., находящ се в с.***, обл.*** и акцесорен иск по чл.86, ал.1 ЗЗД за заплащане на мораторна лихва за забава върху главницата за периода 22.06.2020г. до подаване на исковата молба в размер на сумата 72,07лв.

Ответникът дружеството "Ко и Ко"ЕООД е оспорило исковите като неоснователни с основното възражение, че е изправната страна по договора, тъй като е изготвил проектите и ги е изпратил на възложителя по електронна поща, при което ищецът не е имал право и не е упражнил валидно правото си на разваляне на сключения между страните договор; ответникът е възразил, че с поканата си ищецът не е дал срок за изпълнение, нито се е позовал на конкретна причина за отпадане на интереса му от последващо изпълнение, а страните не са договорили безусловното разваляне на договора. Ответникът е предявил насрещен главен иск по чл. 266 от ЗЗД за заплащане на сумата 990лв. - възнаграждението от 30 % от уговорената по договора сума за изготвените проекти, както и насрещен акцесорен иск за заплащане на обезщетение за забава в размер на 68,48лв. за периода 29.06.2020г. -04.03.2021г.

С отговора на насрещната искова молба първоначалният ищец е оспорил твърдението на изпълнителя за представянето на наполовина готови проекти, тъй като изпратените му файлове не съдържали проекти за пространствено интериорно проектиране, не могли да бъдат свързани с обекта на договора и с изпълнителя. Поддържал е, че е налице пълно неизпълнение на договора, поради което не може да става въпрос за приемане на работата, а с оглед изтеклия дълъг период на забавата не е необходимо изтъкването на друга причина за отпадане на интереса от изпълнението.

Фактическата обстановка по делото правилно е разкрита от първоинстанционния съд и същата е непроменена пред въззивната инстанция.

Не е имало спор между страните, че същите са постигнали съгласие и сключили договор по приетата от ищеца оферта на ответника от 02.04.2018г. за пространствено интериорно проектиране на обект „Бизнес сграда Агрозем" с.*** -169,80 кв.м. В обема на интериорното проектиране на обекта, съгласно офертата ответникът се е задължил да извърши Архитектурно заснемане на обекта- квадратури и обеми, Функционално зонироване на мебели - вариантни решения, Позициониране на местата за електро и В и К изводи, Цветови и декоративни решения по стени, тавани и подови настилки, Проектиране на мебелите, работни чертежи, 3Д визуализации, както и Проектиране и визуализации на бани и WC - 2 броя (бонус). Уговорената цена е в размер на 3 056,40лв. общо без ДДС, с търговска отстъпка от 10% -305,60 лв. и крайна цена 2 750,80 лв. Плащането е уговорено по следния начин: 60 % авансово плащане, 30% при готови наполовина проекти и 10% при финализиране на заданието. На приетата от ищеца оферта е посочено логото „Зодизайн" + „Ко и Ко", данните за контакт с ответника и името на инж.З.М..

Не е спорно и е установено с представеното по делото преводно нареждане чрез интернет банкиране, че в изпълнение на договора ищецът е извършил авансовото плащане от 60% в размер на сумата от 1980,58 лв. с ДДС, за което ответникът е издал Фактура №1000000619/27.04.2018г.

Не е спорно също така от страна на ищеца, че по електронна поща са му били изпратени файлове, като по делото са представени разпечатки от електронните писма, сочещи, че с тях се изпращат цветови варианти на под, стени, мебели за избор от клиента. Няма спор, че писмата са били изпратени от инж.З.М., като в електронния адрес на изпращача е посочено името „Зодизайн".

Разпитана в качеството на свидетел З.М. е поддържала, че изпратеното на ищеца представлява наполовина готови проекти, изготвени от нея - функционално зонироване, 3Д - чертежи, концептуални 3Д - визуализации. Същите показания е дал и св.К.- пълномощник на ответното дружество - че изработеното е повече от половината. Двамата свидетели са поддържали, че са съобщили и по телефона на управителя на ищцовото дружество за изпратените проекти и необходимостта от обсъждането им, с оглед продължаване на по-нататъшната работа, но не са получили съдействие от него, като необходим е бил избор на един от предложените варианти.

Не е имало спор между страните и има данни по делото, че двете дружества са имали отношения и по друг договор за монтиране на врати, във връзка с който св.Г.-

дърводелец в ответното дружество Ко и Ко" ЕООД е дал показания, че е посетил сградата на ищеца след 2 години - през 2020 г. и е установил, че строежът още не е завършен и че на първия етаж в офисната част са поставени само гипсокартон и „куфари“.

По делото е изслушано заключението на вещото лице- архитект К.Я., извършило назначената съдебно-техническата експертиза, което е изследвало възложената на ответника и извършена от него работа по пространствено интериорно проектиране на обект „Бизнес сграда Агрозем“ с.***, съобразявайки нормативните изисквания за пространствено интериорно проектиране, установени в Наредба №4/21.05.2001г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти - чл.41 - 44 от Наредбата. Съобразно тези нормативни изисквания, заключението на вещото лице е, че изготвеният от ответника "Ко и КО"ЕООД проект в обема му не отговаря на изискванията на проект за пространствено интериорно проектиране - липсват чертежи и детайли по чл.42 от Наредбата - Комплектация на проектна документация (чертеж на основното функционално и композиционно решение с разположението на елементите на интериора; чертеж на решението на тавана с показани основните и допълнителните обработки, осветлението и др.; разгъвки на стените с показани основните и допълнителни обработки и оформянето на елементите на инсталационните системи; чертежи (табла) с представяне на цветовото решение и материалите; чертежи на характерни декоративни, художествени и други елементи с културно-историческа стойност от интериора на сгради - недвижими културни ценности; характерни детайли на интериора в подходящ мащаб - по преценка на проектанта), липсват и елементи от проекта по чл.43 и чл.44 от Наредбата - Оформяне на проектна документация - обяснителна записка, придружаваща част „интериор и обзавеждане“ и изчисленията по чл.44 от Наредбата, включващи: подробни количествени сметки за материалите и изделията по видове СМР, спецификации на изделията и материалите, включени в оформянето на интериора и обзавеждането. Същевременно, според експерта приложените по делото 3D - проектни изображения са част от въпросния проект и са основата за окончателно оформяне на същия, като проектът е изготвен в съответствие с размерите на процесната сграда. Според вещото лице, липсата на сключен между страните договор за проектиране, в който да са посочени конкретните параметри, срокове и обема на проектантската готовност на отделните етапи, затруднява преценката за степента на завършеност на представените от ответника проекти, но изхождайки от офертата за пространствено интериорно проектиране с обособените в нея 5 позиции (архитектурно заснемане на обекта - квадратури и обеми; функционално зониране на мебели - вариантни решения; позициониране на местата за електро и ВиК изводи; цветови и декоративни решения по стени, тавани и подови настилки; проектиране на мебелите, работни чертежи, 3D визуализация), от тези 5 позиции експертното заключение е, че в пълен обем са изпълнени само две позиции - функционално зониране на мебели - вариантни решения; цветови и декоративни решения по стени, тавани и подови настилки. Останалите позиции не са изпълнени или изпълнени частично: „архитектурно заснемане на обекта“ - липсват квадратури и обеми; „позициониране на местата за електро и ВиК изводи“ - не са представени; „проектиране на мебелите, работни чертежи, 3D визуализация“ - липсват проектиране на мебели и работни чертежи, като даденото от експерта заключение е, че извършеното от ответника не може да бъде определено като извършена наполовина работа.

Според вещото лице, по правило в процеса на проектиране възложителят контролира и одобрява изпълнението на определените етапи, като съгласуване на обща концепция, избор на работния вариант, цветово решение на проекта, 3D визуализации и т.н., но в случая съдействие от страна на поръчващия, изразяващо се в избор на варианти и др. има пожелателен характер и не е императивно изискване, предвид договорката на страните за възлагане на проектното задание.

С нотариална покана рег.№ 1616 от 22.05.2020 г. на нотариус рег. 322, с район ЯРС, връчена на ответника на 22.06.2020г., ищецът е уведомил ответното дружество, че предвид неизпълнението на задълженията в срок повече от две години, интересът на ищеца от изпълнение на договора е отпаднал и счита последния за развален от връчването на поканата, като изпълнителят е поканен доброволно да върне платената сума в 7-дневен срок, заедно със законната лихва, от получаването на това искане.

В отговор на поканата (с нотариална заверка на подписа рег.№ 2048/26.06.2020 г. на нотариус рег.№ 322) ответникът е заявил, че е изпълнил задълженията си по договора, като е изпратил проекта на електронната поща на възложителя и има право да получи останалата част от възнаграждението си, при което липсва основание за разваляне на договора. Няма спор, че отговорът на ответника е получен от ищеца.

При тази фактическа обстановка, с постановеното по спора решение ЯРС е приел, че сключеният между страните договор е сходен на договора за изработка по чл.258 ЗЗД, по който договор ищецът е изправната страна, тъй като е изпълнил задължението си за авансово плащане на част от договорената цена, а ответникът е допуснал неточно изпълнение на договорното си задължение по количество - по критериите на представената оферта е изпълнил само две от нейните позиции, а след отправената му покана и до приключване на устните състезания не е изпълнил останалите позиции и неизпълнената част не е незначителна. Съдът е приел, че е налице виновно неизпълнение от страна на ответника и е осъществен фактическият състав на чл.87, ал.1 ЗЗД за разваляне на договора, при което е налице правото на ищеца да иска връщане на платената сума, надхвърляща стойността на изработеното. Пзовавайки се на практика на ВКС районният съд е формирал изводи, че изпълнителят има право на частично възнаграждение, дори когато договорът е развален поради негово изпълнение и възложителят е приел една част от изработеното, при което, приемайки, че с изготвените 3D проектни изображения ответникът е изготвил част от проекта за пространствено интериорно проектиране, която може да е полезна за ищеца, който е приел работата съобразно правилото на чл.264, ал.3 ЗЗД и тази част от работата се равнява на 1/3 от дължимото по договора възнаграждение, ЯРС е приел, че ответникът има право на възнаграждение в размер на сумата 1100,32лв. Поради това съдът е уважил предявения от ищеца главен иск за сумата 880,26лв., съставляваща разликата над сумата 1100,32лв. до размера на авансово платената сума от 1980,32лв., като с решението е отхвърлил иска за неоснователно обогатяване за разликата над сумата 880,26лв. до предявения размер от 1980,32лв., отхвърлил е и акцесорния иск за лихви за разликата над сумата 30,08лв. до предявения размер от 72,07лв., в които отхвърлителни части на ищцовите претенции решението не е обжалвано от ищеца. Съдът е отхвърлил и предявените от ответника насрещни искове - главен по чл.266, ал.1 ЗЗД и акцесорен по чл.86 ЗЗД, присъждайки разноски на ищеца.

В обжалваната му част, с която частично са уважени ищцовите претенции и са отхвърлени насрещните такива, решението на първата инстанция е валидно, допустимо и правилно.

Безспорно е, че постигайки съгласие по офертата на ответника от 02.04.2018г., между страните е възникнало валидно правоотношение по договор за проектиране, по силата на който ищецът е възложил, а ответникът е приел да изготви проект за пространствено интериорно проектиране за обект на ищеца "Бизнес сграда "Агрозем" с.***". Договорът за проектиране е разновидност на обикновения договор за изработка, чиято правна уредба се съдържа в чл.258-чл.269 ЗЗД, като към този вид договори приложение намират и съответните особени правила на ЗУТ и издадената въз основа на този закон [Наредба №4 от 21.05.2001г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти](#). С договора за изработка изпълнителят се задължава на свой риск да изработи нещо съгласно поръчката на другата страна, а последната - да заплати уговореното възнаграждение. Към този вид договори – за проектантски услуги е неприложимо правилото на чл.267, ал.2 ЗЗД относно носенето на риска от изпълнителя, имащ задължението своевременно да предупреди поръчващия за негодност на материалите или на проекта, когато последните са направили изпълнението на възложената работа невъзможно – било отчасти, било отчасти (в този смисъл е чл.29, ал.1 от Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране и Решение № 199 от 09.01.2014 г. на ВКС по т. д. № 500/2012 г., I т. о., ТК).

Спорните между страните въпроси по същество във въззивното производство са свързани с това дали е налице неизпълнение от страна на ответника на договора за проектиране, респ. дали ищецът валидно е развалил сключения договор и има ли вземане за връщане на авансово платената по договора сума като възнаграждение на изпълнителя, както и дължи ли на изпълнителя възнаграждение по чл.266, ал.1 ЗЗД. За да даде отговор на тези въпроси, съображенията на ЯОС са:

На първо място, несъмнено е, че евентуалното валидно разваляне на договора за проектиране има обратно действие – чл.88, ал.1 ЗЗД, поради което и даденото от страните по него подлежи на връщане. За да възникне преобразуващото право по чл.87 ЗЗД да се развали един договор, е необходимо наличието на следните предпоставки: 1./ между страните да е сключен договор, който да не е прекратен на друго основание; 2./ да има неизпълнение на задължение на насрещната страна по договора - пълно неизпълнение, забавено, лошо, несъответно на уговореното или частично неизпълнение; 3./ неизпълнената част от договора да е значителна; 4./ неизпълнението да е виновно, т. е. да се дължи на

причина, за която длъжникът отговаря; 5./ кредиторът трябва да бъде изправен. Правото да се развали договора отпада, ако длъжникът не отговаря за неизпълнението, напр. ако неизпълнението е в резултат на забава на кредитора, неосказано съдействие от негова страна, или забава на трети лица.

Въззивният съд приема, че посочените предпоставки са осъществени и ищецът е упражнил валидно правото да развали договора за интериорно проектиране, поради следните съображения:

Предмет на процесния договор е изработването на проект за пространствено интериорно проектиране – по пет посочени от ответника позиции в офертата му, но страните не са договорили конкретни параметри, срокове и обема на проектантската готовност на отделните етапи. При тази данни и при отчитане, че уредбата на инвестиционното проектиране се съдържа в чл.138 ЗУТ и в [Наредба № 4 от 21.05.2001г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти](#), изпълнението на тази уредба следва да се съобрази при отчитане изпълнението на договорното задължение на изпълнителя-проектант. Съгласно чл.41-чл.44 от посочената наредба, с част интериор се дават решения за основната функция на отделните помещения и пространства и връзките между тях с оглед задоволяване на композиционните, технологичните, физиологичните, ергономичните, акустичните, охранителните и други изисквания; оформянето на пода, стените и тавана на помещенията, както и на допълнително създадени прегради за частично разделяне на пространствата; разположението на подвижните и неподвижни елементи на обзавеждането; разположението на осветителните тела на изкуственото осветление във връзка с общото пространствено оформление; включването в интериора на произведения на изобразителните и приложните изкуства. Към интериорния проект се представят следните чертежи: чертеж на основното функционално и композиционно решение с разположението на елементите на интериора; чертеж на решението на тавана с показани основните и допълнителните обработки, осветлението и др.; разгъвки на стените с показани основните и допълнителни обработки и оформянето на елементите на инсталационните системи; чертежи (табла) с представяне на цветовото решение и материалите; чертежи на характерни декоративни, художествени и други елементи с културно-историческа стойност от интериора на сгради - недвижими културни ценности; характерни детайли на интериора в подходящ мащаб - по преценка на проектанта. Частта интериор и обзавеждане се придружава от обяснителна записка, която описва: основната функция на помещенията и пространствата и на връзките между тях; основните елементи, които се използват за изграждане на интериора; възприетите решения за задоволяване на основните функционални, композиционни, технологични, физиологични, ергономични, акустични, охранителни и други изисквания; използваните материали и начина на тяхната обработка; обосновка на включените в интериора произведения на изобразителното и приложните изкуства. Изчисленията на част интериор и обзавеждане включват: подробни количествени сметки за материалите и изделията по видове СМР; спецификации на изделията и материалите, включени в оформянето на интериора и обзавеждането.

От заключението на вещото лице-архитект, което въззивната инстанция кредитира, по делото е установено, че извършената от ответника работа в обема ѝ изцяло не отговаря на посочените нормативни изисквания на проект за пространствено интериорно проектиране. Според експертното заключение, ответникът е изготвил и представител на ищеца само 3D- проектни изображения, които безспорно са част от възложеното му интериорно проектиране, в съответствие са с размерите на сградата и са основа за окончателно оформяне на проекта, но дори обема на работата да се ограничи и разглежда само до петте позиции по офертата на ответника, е налице изпълнение само на две от позициите - позиция 2 функционално зонироване на мебели и позиция 4 - цветови и декоративни решения по стени, тавани и подови настилки, което сочи на неточно в количествено отношение изпълнение на работата от ответника и не отговаря на твърдението му за извършена дори наполовина работа.

При тези установени по делото данни и въззивната инстанция прави извода, че е налице неточно в количествено изпълнение на работата от ответника-изпълнител, както и че е налице забавено изпълнение от негова страна, при което се е породило правото на ищеца-възложител да развали договора по реда на чл.87 ЗЗД и същото право валидно е упражнено. Възражението на ответника, сега въззивник, че развалянето не е произвело правен ефект, тъй като не му е даден подходящ срок за изпълнение е неоснователно, тъй като в изявлението за разваляне на договора кредиторът ясно е посочил, че поради забавата на изпълнението, същото за него е станало безполезно. В случая страните не са уговорили

срокове за изпълнение, но безспорно продължилият повече от две години срок, в който ответникът не е престира на ищеца, надхвърля разумния срок и обосновава разваляне на договора в хипотезата на чл.87, ал.2 ЗЗД без предоставяне на срок за изпълнение. Не е налице и основанието по чл.95 ЗЗД - неосказано от ищеца-кредитор съдействие, като пречка да упражни правото на разваляне на договора, тъй като страните не са уговорили възможност за избор на варианти от страна на ищеца на интериорния проект и задължение на ответника е било изработването на проекта в неговата цялост и поне в минималния договорен обем по петте позиции на офертата, което ответникът не е сторил. Както се прие и посочи, кредитирайки заключението на вещото лице-архитект, въззивният съд приема, че изработеното от ответника изцяло не отговаря на нормативните изисквания на Наредба №4/21.05.2001г. на проект за пространствено интериорно проектиране, осъществява и само две от позициите за изпълнение по офертата му, или неизпълнената част от договора е значителна. Ищецът е изправният кредитор по договора, тъй като е изплатил изцяло договореното авансово възнаграждение на изпълнителя, при което предприетото от него разваляне на договора е произвело правен ефект. Последиците от развалянето на двустранния договор се изразяват в това страните да си върнат престациите, които са си разменили, за да бъде възстановено състоянието отпреди сключването на договора. Връщането се дължи поради това, че договорът като правно основание на разменените престации отпада. Налице е основанието на чл.55, ал.1, пр.3 ЗЗД и предявеният от ищеца главен иск е основателен и доказан, като изцяло неоснователен и недоказан е насрещният предявен от ответника главен иск по чл.266, ал.1 ЗЗД и насрещният акцесорният иск по чл.86 ЗЗД - за заплащане на възнаграждение за извършената работа и лихви за забава върху него, тъй като при разваляне на договор с обратно действие, изпълнение по него не се дължи. Като е формирал същите правни изводи и е постановил резултат, с който е присъдил на ищеца сумата 880,26лв. на отпаднало основание и лихви по чл.86, ал.1 ЗЗД в размер на 30,08лв., като е отхвърлил предявените насрещни искове - главен и акцесорен, районният съд е постановил правилно и законосъобразно решение, което в тези му обжалвани части, както и в частта на присъдените на ищеца разноски, следва да се потвърди.

На въззивната инстанция е известна практиката на ВКС и същата се споделя, според която уредбата на договора за изработка по начало допуска признаването на частично изпълнение като основание за възнаграждение на изпълнителя, но само ако пълното изпълнение на поръчката е станало невъзможно по причина, за която страните не отговарят. Според тази практика, на която се е позовал и районният съд, за случаи на едностранно разваляне на договора при вече започнало и обективизирано частично изпълнение, съдебната практика на ВКС приема, че основание за плащане на възнаграждение е налице при изричното приемане на изработената част, като се съобразява причината, довела до незавършване на изработката и ползата за възложителя от вече реализираното. Съобразява се дали съответната част от поръчката може да бъде полезна на поръчващия, както и това дали съответната част е била приета от възложителя, който факт подлежи на доказване, ако е спорен. По въпроса за приемането на извършената работа трайна, последователна и безпротиворечива е съдебната практика и правна доктрина, че приемането на извършената работа обхваща както едно фактическо действие - разместване на фактическата власт върху изработеното, чрез реалното му получаване от възложителя, така и правно действие- признание, че то напълно съответства на възложеното с договора, което всъщност е израз на одобряването му. Или приемането по смисъла на чл.264, ал.1 ЗЗД е или онова изрично изявление на възложителя, придружаващо реалното предаване на готовия трудов резултат, че счита същия за съобразен с договора, или онези конклюдентни действия, придружаващи фактическото получаване на изработеното, от които недвусмислено следва, че е налице мълчаливо изразено съгласие от последния за такова одобрение. Простото разместване на фактическата власт върху работата, без съпровождащо го изрично или мълчаливо изразено изявление на поръчващия, че възприема същата за съобразена с договора, не съставлява приемане на работата.

В случая е установено по делото, че ответникът е изпратил по електронен път на ищеца изготвените от него 3D- проектни изображения, за които вещото лице е установило, че са част от интериорния проект, но по делото не са събрани каквито и да е доказателства по спорния въпрос изрично или мълчаливо ищецът да е изразил съгласие за одобрение и приемане на тази изработена част от заданието и че същото е съобразено с договора. на следващо място, неизпълнението на поръчката е станало невъзможно не по причина, за която страните не отговарят, а поради неизпълнението на ответника. При това положение изцяло необоснован е изводът на районния съд, че е налице приемане на работата от страна

на възложителя, като неправилно е и приложението на чл.264, ал.3 ЗЗД за този му извод, тъй като разпоредбата касае приемане на работата при ненаправени възражения за неправилно изпълнение. Отделно от това ползата за ищеца от 3D-проектните изображения също е изцяло недоказана. Поради това неправилно, необосновано и несъобразено с практиката на ВКС е и приетото от районния съд, че е налице приемане на работата от възложителя и че изработеното от ответника съставлява 1/3 от дължимото по договора, за която част ищецът дължи възнаграждение в размер на сумата 1100,32лв. и има право да му бъде върната само сумата 880,26лв. от авансово платената сума в размер на 1980,58лв. Независимо обаче от тези изводи на въззивната инстанция, тъй като ищецът не е обжалвал решението на ЯРС в отхвърлителната част на претенциите му и е налице забраната на чл.271, ал.1, изр.2 ГПК за влошаване положението на въззивника - ответник, в тази му част решението на първата инстанция не подлежи на отмяна, тъй като е влязло в сила.

При този изход на делото пред въззивната инстанция, право на разноските за тази инстанция има въззиваемата страна "Агрозем - АВ"ООД и на същата следва да се присъдят разноските за адвокатско възнаграждение в размер на сумата 800лв.

Водим от изложеното, ЯОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №260007/20.01.2022г. на Ямболски районен съд, постановено по гр.д.№2896/2020г. **в частта**, с която дружеството "Ко и КО"ЕООД гр.София е осъдено да заплати на "Агрозем-АВ"ООД сумата 880,26лв., получена при отпаднало основание по Договор за пространствено проектиране на обект "Бизнес сграда Агрозем" и сумата 30,08лв.- мораторна лихва за забава върху главницата от 30.06.2020г. до 30.10.2020г., ведно със законната лихва върху главницата от 30.10.2020г., **в частта**, с която са отхвърлени предявените от дружеството "Ко и КО"ЕООД гр.София насрещни искове за осъждане на "Агрозем-АВ"ООД да му заплати сумата 990лв., представляваща 30% от възнаграждението по Договор за пространствено проектиране на обект "Бизнес сграда Агрозем", както и да му заплати сумата 68,48лв.- мораторна лихва за забава за периода 29.06.2020г.- 04.03.2021г., **както и в частта** на присъдените в полза на "Агрозем-АВ"ООД разноски.

В останалата му част решението на ЯРС като необжалвано, е влязло в сила.

ОСЪЖДА "Ко и КО"ЕООД гр.София, район "Студентски", бул."Андрей Ляпчев"№20, ет.4, ап.20, с ЕИК 128567000, представлявано от управителя Т.К., да заплати на "Агрозем-АВ"ООД С.***, Община Стралджа, обл.***, ул."Стария дъб"№2, ЕИК 128544973, представлявано от управителя А.Ч., направените разноски пред въззивната инстанция в размер на сумата 800 лв.

Решението не подлежи на касационно обжалване, съгл. разпоредбата на чл.280, ал.3, т.1, изр.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____